

Komplettering till
Arkeologisk förundersökning

Väg 164 Rämne-Valex

Skee socken
Strömstads kommun

BOHUSLÄNS MUSEUM

Rapport 2000:9
Stig Swedberg

Komplettering av
Arkeologisk förundersökning

Väg 164 Rämne-Valex

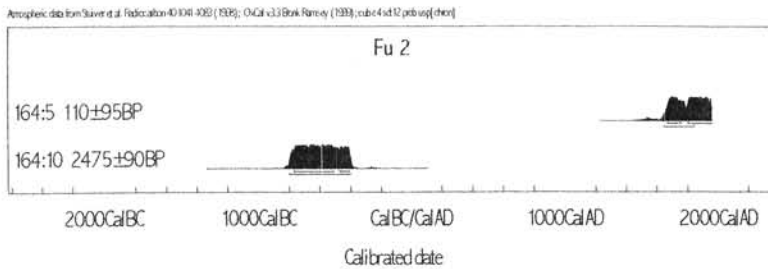
Skee socken
Strömstads kommun

*Ur allmänt kartmaterial
från lantmäteriet
medgivande 90.80.12.
Utdrag ur ek.karta 9068, 9078, 9088.*

Bohusläns museum 2000:9
Stig Swedberg

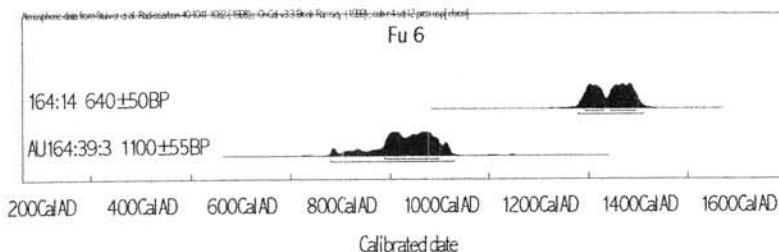
Förundersökningsområde 2

Fu-området utgjordes av själva anläggningen, då omkringliggande mark räknades till fu-område 1.

Prov 164:5 togs i botten av lager 1 och tillhör den övre delen av anläggningen. Prov 164:10 togs i en bergskreva i botten av anläggningen. Det förstnämnda provet ger en datering från mitten av 1600-talet till nutid. Det sistnämnda ger en datering till övergången mellan brons och järnålder. Den preliminära tolkningen av enstensättning med pålagt röjningsmaterial verkar således bekräftad.

Förundersökningsområde 6

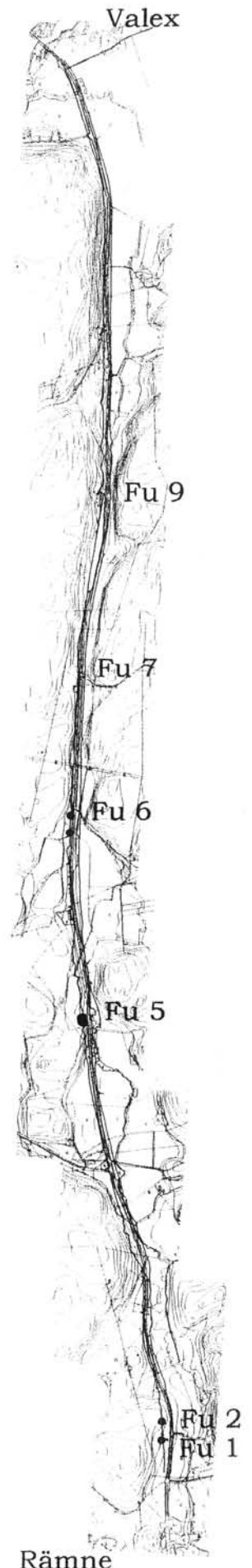
Fu-området består av nedre delen av en östsluttning, belägen strax söder om mossen där pollenprovtagningen genomfördes. Under utredningen, vilken även täckte in ett område väster om fu-området, fann man kulturlagerrester i flera schakt samt anläggningar bl a i form av stolphål. Prov AU 164:39:3 togs i stolphål vars innehåll utgjordes av kulturlagret. Prov 164:14 togs i ett kraftigt sot- och kolblandat skärvstenslager. Provsvarerna gav dateringar till yngre järnålder respektive medeltid.

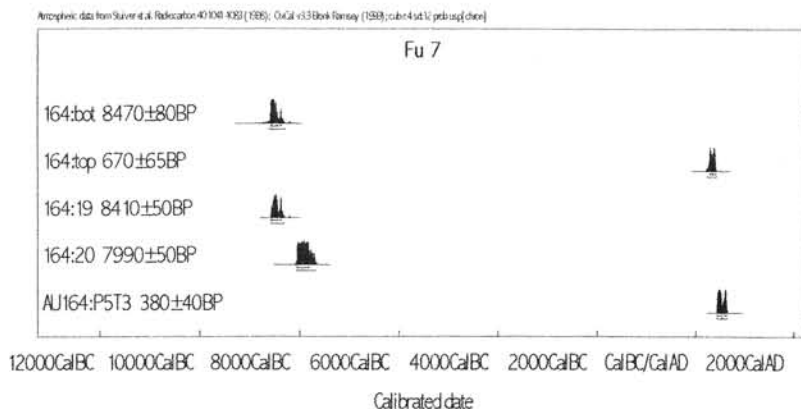
Ytterligare ett prov togs i området i en anläggning som låg intill och delvis under skärvstenslagret. Detta provsvaret var dock helt recent, inget BP-värde kunde uppmätas. Detta förhållande är något svårförklarad då platsen där provet togs täcktes av både skärvstenslagret samt en, i detta parti obruten, sandlins. Möjliga förklaringar kan vara att provmaterialet transporterats med djur eller att gropen är nykonstruerad och grävd något snett in mot profilen.

Förundersökningsområde 7

Fu-området består av en tämligen smal dalgång där delar av botten utgörs av en mosse. Redan tidigt under projektet bestämdes att testa möjligheten av kompletterande information genom en pollenprovtagning i mossen. Datering av pollensekvensen från nedre delen respektive under rotzonen gjordes vilket gav de kalibrerade ändvärdena 7610 f kr-1420 e kr. Mossens tillväxt täcker alltså in hela det tidsspektra som dateringar ur anläggningar och kulturlager givit, bortsett från de recenta samt den datering som kommer från en tjärdaal.

Prov 164:19 respektive 164:20 kommer från härdanläggningar. Båda har dateringar från mesolitikum dock inte överlappande. Prov 164:19 är dock i princip samtida med den äldre dateringen för pollensekvensen.

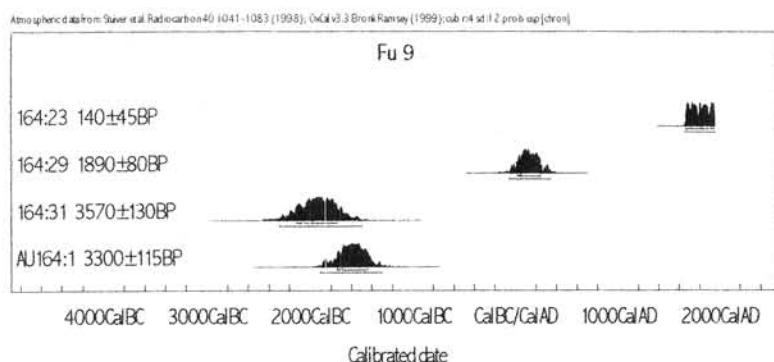

Prov AU 164.P5T3 togs i en tjårdal med mycket ålderdomlig karaktär. Provet har givit en kalibrerad datering med ändvärdena 1440-1640.

Förundersökningsområde 9

Fu-området består av tämligen plan, sandig terrass direkt öster om brant sluttande berg. Även här är dalgången relativt trång. Prov 164:29 togs i ett fyndförande kulturlager knappt en meter under markytan. Prov 164:31 togs från organiskt material som upptäcktes vid

makrosfossilanalys, provet togs en halvmeter under markytan. Det förstnämnda provet är tagit i en slänt ca fem meter nedanför det sistnämnda. Provsvaren järnålder respektive bronsålder visar på att platsen använts under flera perioder då fynden framförallt visar på senmesolitikum-tidigneolitikum.

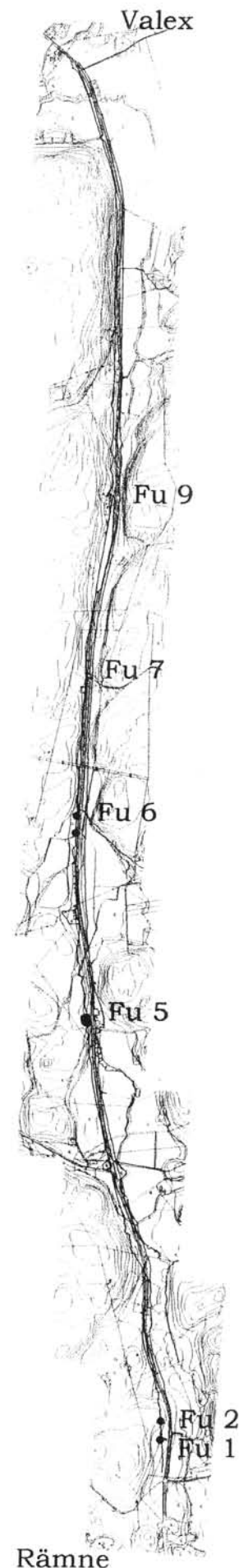
Prov 164:23 togs i ett schakt som drogs centralt i den tidigare registrerade boplatsen. Området var dock kraftigt stört av grustäkt och vägar. Det tämligen recenta provsvaret 140 BP har säkert sin förklaring i detta.

Prov AU 164:1 togs i en slänt norr om förundersökningsområdet och 10 meter lägre. Provet togs i ett sotigt lager som sträckte sig över ett flertal schakt. I ett av schakten försvann lagret ned i vad som tycktes vara en gammal meanderfåra. Trämateriale från denna daterades till bronsålder.

SLUTSATSER

Dateringarna spänner således från mesolitikum fram till historisk tid. Undersökningarna längs väg 164 kommer därför att kunna ge en bred information om förhistoriska förlopp i ett område som idag är relativt utforskat. Möjligheten att diskutera de arkeologiska resultaten tillsammans med den pollenanalytiska informationen från mossen gör att man kan hoppas på nya rön om bosättningar i Bohuslänns inland. Även för de enskilda undersökningarna kommer detta att hjälpa tolkningen.

Förundersökningsområde 1, har visat sig ha en tonvikt på bronsålder medan stensättningen, fu 2, verkar ha anlagts under tidig järnålder. Resultaten stärker intrycken från förundersökningen

och frågor om bosättningsstabilitet och om odling förekommit kommer att bli viktiga att belysa under en slutundersökning.

Förundersökningsområde 5, har alltså inte c-14 daterats utan anses pga av fynd tillhöra mesolitikum.

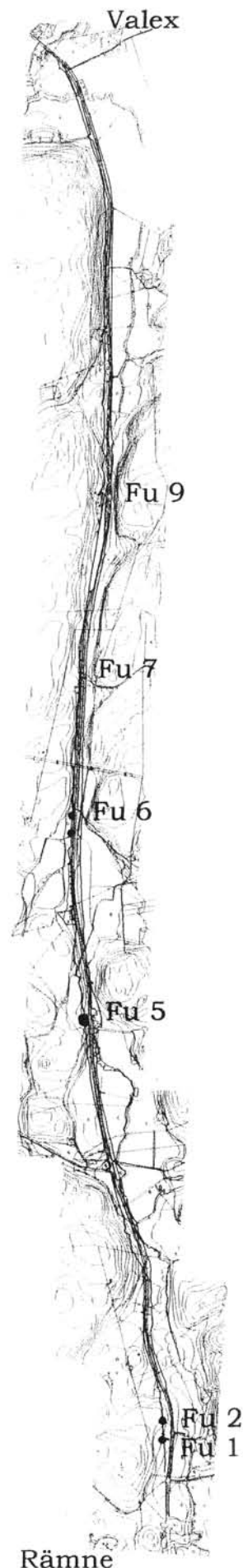
Förundersökningsområde 6, ytterligare en "ung" datering har tillkommit i detta område. Ett område med både yngre järnålder och medeltid är ovanligt i Bohuslän och bör därför ägnas särskild uppmärksamhet inför vidare undersökningar. Vidare är platsens närhet till mossen viktig, varför denna period bör specialstuderas vid den vidare pollenanalysen.

Förundersökningsområde 7, båda de daterade härdarna hör till tidigmesolitikum. Deras läge, vid kanten av mossen är speciellt intressanta då de verkar vara knutna till isolationsfasen. Detta är en period med osäkerhet i landhöjningsförloppet men mindre förändringar av transgressionskaraktär är att räkna med. Detta är den troliga förklaringen till de fynd, av flinta och bergart, som gjordes i kanterna av mossen. Även platsens relation till mossen är viktig och periodens pollenförändringar bör specialstuderas.

Förundersökningsområde 9, dateringarna visar på två saker: Dels är stora delar av boplatsen utsatt för omlagring förmodligen både av naturliga orsaker och av mänskliga aktiviteter, grustag och militärhinder. Dels har boplatsen brukats under flera perioder, senmesolitikum och tidigneolitikum utifrån fynden, brons respektive järnålder utifrån c-14 dateringar. Platsens topografiska läge, vid ett mindre vattendrag intill stranden, har säkert bidragit till den långa aktivitetstiden. Denna plats ligger precis i gränslandet mellan den högt belägna dalgången och slättlandet vid Valex. Bronsåldersdateringarna är speciellt intressanta då de båda dateringarna sammanfaller. Platsen är relativt närbelägen till mossen varför det finns en möjlighet att även här använda resultaten från mossen för att grundligare analysera resultaten från platsen.

Uddevalla 18/1-2000

Stig Swedberg

TEKNISKA OCH ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

BM Dnr: 132/98
Projekt nr 562
Fornlämnings nr: 474, 1212, 1571, 1574, 1575, 1576, 1577, 1580.
Fastighet: Äng 1:13
Socken: Skee
Kommun: Strömstad
Län: Västra Götalands
Landskap: Bohuslän

Ekonomiska karta: 9068, -78, -88
Koordinater: X 6533,95-6540,20 Y 1244,90-1244,50
Koordinatsystem:
Höjd över havet: 25-70

Uppdragsgivare: Vägverket
Kostnadsansvarig: Vägverket
Ansvarig Institution Bohusläns Museum

Fältarbetsledare: Stig Swedberg
Övrig personal: Åsa Algotsson och Leif Johansson
Fältarbetstid: 25/5-7/6-99
Rapporttid:
Undersökt yta: 26 000 m²

Datering: Stenålder- historisk tid
Fynd: Flinta, kvarts, basalt, keramik.
BM inv nr: UM 28884
Ritningar:
Redigering och Layout: Stig Swedberg

Bilaga 1

Prover V 164

Område	prov nr	schakt nr	id	x	y	z	lager	typ	kommentar	anl. typ / fyndomstan öighet	labb nummer	analysresultat
	1	1	2			0,45		Kol		Kulturl.	GrA14657	3200+/-50 BP
	1	3	1			0,2		Kol		Kokgröp	T-14198	2955+/-120 BP
	2	5	2			0,20-25		Kol	centralt i schakt	Stens.	T-14201	110+/- BP
	2	10	2			0,35-30		Makro	i spricka östra delen 0,30.35	Stens.	Ua-15384	2475+/-90 BP
	6	14	2			0,3	1 kol	1gr		Kulturl.	GrA-14659	640+/-50 BP
	6	15	2			0,85	4 kol	9gr		Gröp	T-14198	0 BP
	6	3	39				kol	UTREDNING		stopphal	Beta-126664	1100+/-50 BP
	7	19	3			0,3	kol	1,5gr		Härd	GrA-14660	8410+/-50 BP
	7	20	7			0,3	kol			Härd	GrA-14661	7990+/-50 BP
	7						pollenprov	boftendatering		Mosse	Ua-14984	8470+/-80 BP
	7						pollenprov	toppdatering		Mosse	Ua-14985	670+/-65 BP
	7	5					kol	UTREDNING		Tjärdal	Beta-126665	330+/-40 BP
	9	23	6			0,85	trä			Kulturl.	T-14199	140+/-45 BP
	9	29	8			0,9	2 makro/kol			Kulturl.	T-14200	1890+/-80 BP
	9	31	r4				makro	sotigt område runt stenar		Kulturl.	Ua-15385	3570+/-130 BP
	9	1	47				trä	UTREDNING		Kulturl.	T-13838	3300+/-115 BP

Bilaga 2

INFORM : References - Atmospheric data from Stuiver et al. Radiocarbon 40 1041-1083 (1998); OxCal v3.3 Bronk Ramsey (1999); cub r:4 sd:12 prob usp[chron]

164:1 : 3200±50BP

68.2% confidence
1520BC (68.2%) 1425BC
95.4% confidence
1610BC (93.9%) 1380BC
1340BC (1.5%) 1320BC

164:3 : 2955±120BP

68.2% confidence
1370BC (1.7%) 1350BC
1320BC (66.5%) 1000BC
95.4% confidence
1450BC (95.4%) 800BC

164:5 : 110±95BP WARNING : Date may extend out of range - 110±95BP

68.2% confidence
1670AD (20.3%) 1740AD
1750AD (1.5%) 1760AD
1800AD (46.5%) 1960AD
95.4% confidence
1648AD (95.4%) ...

164:10 : 2475±90BP

68.2% confidence
770BC (61.9%) 510BC
470BC (2.6%) 450BC
440BC (3.7%) 410BC
95.4% confidence
800BC (95.4%) 400BC

164:14 : 640±50BP

68.2% confidence
1295AD (26.6%) 1330AD
1345AD (41.6%) 1395AD
95.4% confidence
1280AD (95.4%) 1410AD

AU164:39:3 : 1100±55BP

68.2% confidence
890AD (68.2%) 1000AD
95.4% confidence
780AD (95.4%) 1030AD

164:bot : 8470±80BP

68.2% confidence
7590BC (64.4%) 7470BC
7460BC (1.1%) 7450BC
7390BC (2.7%) 7380BC
95.4% confidence
7610BC (95.4%) 7310BC

164:top : 670±65BP

68.2% confidence
1280AD (33.9%) 1330AD
1340AD (34.3%) 1400AD
95.4% confidence
1240AD (95.4%) 1420AD

164:19 : 8410±50BP

68.2% confidence
7580BC (4.2%) 7560BC
7550BC (56.5%) 7450BC
7400BC (7.5%) 7370BC
95.4% confidence
7580BC (95.4%) 7330BC

164:20 : 7990±50BP

68.2% confidence
7060BC (68.2%) 6820BC
95.4% confidence
7070BC (95.4%) 6690BC

AU164:P5T3 : 380±40BP

68.2% confidence
1440AD (48.9%) 1530AD
1590AD (19.3%) 1630AD
95.4% confidence
1440AD (55.1%) 1530AD
1540AD (40.3%) 1640AD

164:23 : 140±45BP WARNING : Date may ...

68.2% confidence
1670AD (10.3%) 1710AD
1720AD (21.6%) 1780AD
1800AD (5.3%) 1820AD
1830AD (20.2%) 1890AD
1910AD (10.9%) 1950AD
95.4% confidence
1660AD (95.4%) 1960AD

164:29 : 1890±80BP

68.2% confidence
20AD (3.1%) 40AD
50AD (65.1%) 240AD
95.4% confidence
60BC (95.4%) 340AD

164:31 : 3570±130BP

68.2% confidence
2130BC (7.2%) 2080BC
2050BC (61.0%) 1740BC
95.4% confidence
2300BC (95.4%) 1500BC

AU164:1 : 3300±115BP

68.2% confidence
1740BC (3.3%) 1710BC
1690BC (64.9%) 1440BC
95.4% confidence
1900BC (95.4%) 1300BC

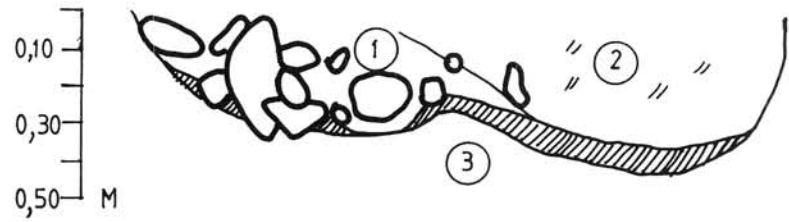
Bilaga 3

Förundersökningsområde 1
Anläggning 1

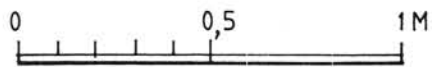
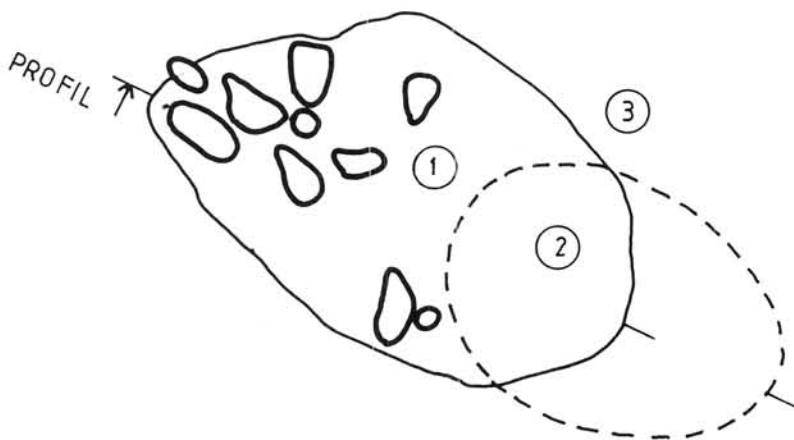
Lager:

- 1 Humös silt, brun
- 2 Sandig silt, brungrå
- 3 Siltig lera

FU 1 ANL.1 PROFIL MOT NV

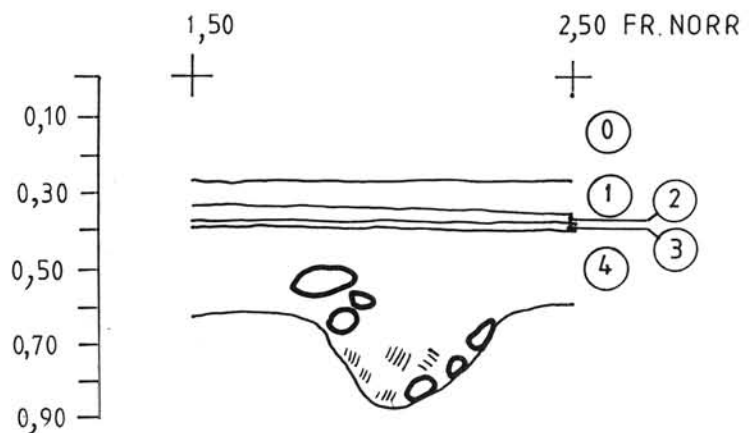
FU1 A1 PLAN

Förundersökningsområde 6
Anläggning 2

Lager:

- 0 Matjord
- 1 Humöst sotlager med inslag av skärvsten
- 2 Skärvstenslager, med sot och humus
- 3 Sand, ljusgul
- 4 Humus med sotinblandning

Förundersökningsområde 2

Anläggning 1

Lager:

1 Humös jord med sot o kol, mörkbrun

2 Humös sand med sot o kol, hårt packad

FU 2 A A1

